Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

17.3.2026

U 19/2026 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2023/956 muuttamisesta sen soveltamisalan laajentamiseksi jatkojalostustuotteisiin ja mekanismin kiertämisen ehkäisemiseksi

Ympäristöministeriö kiittää ympäristövaliokuntaa mahdollisuudesta antaa lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2023/956 (nk. hiilirajamekanismin) muuttamisesta sen soveltamisalan laajentamiseksi jatkojalostustuotteisiin ja mekanismin kiertämisen ehkäisemiseksi. U-kirjelmän kannat on valmisteltu yhteistyössä TEM:n, VM:n, UM:n, PLM:n ja Tullin kanssa. Kannat ovat ristiriidattomia.

Ympäristöministeriö näkee hiilirajamekanismin olevan keskeinen väline hiilivuodon torjumiseksi ja kannustin kolmansille maille kunnianhimoisempaan päästöhinnoitteluun. Hiilirajamekanismin laajennusta tiettyihin jatkojalostustuotteisiin mekanismin kierron ehkäisemiseksi ja siten ohjausvaikutuksen heikentämiseksi voidaan pitää perusteltuna niillä varauksilla, jotka U-kirjeessä on asian suhteen ilmoitettu. Laajentamisen tulisi kohdistua ensisijaisesti päästöintensiivisiin tuotteisiin, joiden mekanismin piiriin tuomisen arvioidaan ehkäisevän EU:n hiilivuotoa tehokkaasti ilman merkittäviä taloudellisia haittavaikutuksia tai hiilivuotoriskin kasvua alavirran arvoketjun tuotteille EU:ssa.

Ympäristöministeriö suhtautuu varauksella siihen, että toimivaltaa siirretään komissiolle siten, että se voi kaventaa hiilirajamekanismin soveltamisalaa tilapäisesti. Tämä voi heikentää mekanismin ennakoitavuutta ja ohjausvaikutusta sekä investointivarmuutta puhtaan siirtymän hankkeisiin ja näin ollen vähentää hiilirajamekanismin kykyä saavuttaa sille asetut tavoitteet.

Ympäristöministeriön mielestä on tärkeää varmistaa, että Pariisin sopimuksen 6 artiklan mukaisten kansainvälisten yksiköiden käytössä EU:n ulkopuolelta tuotuihin tuotteisiin kohdistuu yhtä suuri kustannus kuin EU:ssa valmistettuihin tuotteisiin päästökaupan vuoksi. Lisäksi vähennysten, jotka hiilirajamekanismin kustannuksesta voidaan tehdä kolmannessa maassa maksetun hiilen hinnan perusteella, on perustuttava todellisuudessa maksettuun hiilen hintaan kyseisessä maassa.

Ystävällisesti,

Anton Ruotsalainen
Asiantuntija

Ympäristöministeriö
Aleksanterinkatu 4–10, Helsinki
PL 35, 00023 Valtioneuvosto
puh. 0295 16001
www.ym.fi
Y-tunnus 0519456-1

Miljöministeriet
Alexandersgatan 4–10, Helsingfors
PB 35, 00023 Statsrådet
tfn 0295 16001
www.ym.fi
FO-nummer 0519456-1